Jedną z osobliwości Tetiewa jest łaźnia murowana, analogicznie urządzona, jak w rezydencji bagratydzkiej w Ani z XI—XII w., znana z badań M. Marra, oraz w Chersonezie z IX—X w. W danym wypadku zasługuje na uwagę fakt, że wpływy kulturalne pomiędzy Armenią i Chersonezem były mocne we wczesnym średniowieczu, a przestrzeń nie odgrywała roli w wymianie zdobyczy w zakresie kultury i sztuki.

Z pośród kilku prac z zakresu prehistorii i archeologii klasycznej zasługuje na wzmiankę S. Strzeleckiego: Raskopki w Inkermanie w 1940 r. Po zbadaniu wielu grobów i grobowców autor dochodzi do wniosku, że dziś trudno pogodzić się z przekonaniem o istnieniu zwierzchniej kultury gockiej na Krymie. Goci tam wprawdzie rządy sprawowali, tworząc cienką warstewkę elementu uprzywilejowanego, natomiast wybrzeże wschodnie było zamieszkiwane przez Sarmatów, a zachodnie przez Tauro-Scytów, gdzie istniała odwieczna kultura grecko-rzymska.

Józef Jodkowski

Kratkije soobszczenija o dokładach i polevych issledovanijach Instituta Istorii Materialnoj Kultury XIX, XX i XXII. Moskwa — Leningrad 1948. Wyd. Akademii Nauk ZSRR.

Oprócz czasopisma „Sovestkaja Archeołogija“ Instytut Kultury Materialnej im. M. Marra ogłasza drukiem krótkie rozprawy naukowe z dziedziny archeologii przedhistorycznej i historycznej oraz przyczynki do dziejów sztuki i kultury w Rosji w periodycznie ukazujących się zeszytach pt. „Kratkija soobszczenija“.

W z. XIX zasługuje na uwagę komunikat M. Ivaszczenki: Nachodka visantijskogo eksagija w Gruzji. W 1940 r. w pobliżu dawnej stolicy Gruzji — Mechety zostały znalezione małe wagi i 5 odważników brązowych, pochodzących z V—VI w. Ciężarek większy (13,2 g) odpowiada trzem bizantyjskim solidom złotym, chociaż ich waga nominalna powinna wynosić około (4,5 g × 3) 13,5 g. (Znany eksag czyli takiż odważnik z Chersonezu waży 13,3 g). Ciężarek ten (największy) kwadratowy, dość ozdobny, z wyobrażeniem krzyżyka greckiego i pod nim literami N I — w wianuszku, w narożnikach po trzy kółeczka, a dokoła obwódka (rameczka) liniowa. Dwa mniejsze odważniki (z obwódką z punkcików) okrągłe, a najmniejsze 2 kwadratowe (gładkie).

W z. XX A. Jakobson w artykule pt. Iz istorii armianskogo srednievekovogo zodczestwa — Cerkov' w Voskeparie — podaje opis ruin b. ciekawej cerkwi w Woskeparze Dolnym (Armenia Półn.) o centralnym założeniu w formie krzyża greckiego z 2 przybudówkami w części ołtarzowej (na wzór cerkwi syryjskich), pochodzącej z VI w.

Z pracy S. Tarakanowej: Staryj Izborsk. — wynika, że w 1946 r. rozpoczęto badania na jednym z najstarszych grodzisk słowiańskich w Rosji północnej, znanego z kronik już w 862 r. Sporządzono zdjęcia pomiarowe (są reprodukowane), a skromne na razie wyniki badań w formie wykopalisk jednak potwierdzają istnienie grodu słowiańskiego już w VIII—IX w.

Z. XXII poświęcony jest pamięci jednego z najwybitniejszych badaczy zabytków kultury antycznej na wybrzeżu czarnomorskim — B. Farmakowskiego, którego dorobkiem są m. in. 83 prace, wyszczególnione w tym zeszycie.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
HEIDELBERG
http://digi.ub.uni-heidelberg.de/diglit/bhsk1949/0156